

FÖRSLAG | 2024-12-04

Samverkansöverenskommelse

mellan civilsamhället och Södertälje kommun

2025–2028

Förslag för förankring med civilsamhällets organisationer vid möte 2024-12-09.

Gulmarkerad text har tillkommit efter remissrundan som avslutades 2024-11-22.

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1	Syfte med överenskommelsen.....	3
1.2	Beskrivning av parterna	3
1.3	Anslutning till överenskommelsen.....	4
2.	Principer för samverkan	4
3.	Åtaganden för överenskommelsens parter	5
4.	Struktur till stöd för överenskommelsen	6
4.1	Dialogforum	6
4.2	Arbetsgrupper	6
4.3	Samrådsgrupp.....	7
4.4	Aktivitetsplan	7
4.5	Föreningsstöd – en väg in till kommunen	7
4.6	Kommunalt nätverk för samverkansfrågor	7
5.	Uppföljning av överenskommelsen	7
6.	Överenskommelsens giltighet	8

**Samverkansöverenskommelse mellan civilsamhället och Södertälje kommun
2025–2028 (dnr KS 2024/535)**

Fastställd av kommunfullmäktige 2025-MM-DD

Ersätter: Samverkansöverenskommelse mellan idéburen sektor och Södertälje kommun,
fastställd av kommunstyrelsen 2018-08-31 (dnr KS 2017/53)

Giltighet: gäller till och med 2028-12-31

Ansvar för uppföljning och revidering: kultur- och fritidsnämnden

Dokumentansvar: kultur- och fritidskontoret

1. Inledning

Den här överenskommelsen är ett uttryck för en gemensam vilja att stärka samverkan mellan civilsamhället och Södertälje kommun. För att finna lösningar på aktuella samhällsutmaningar och möta de behov som finns i vårt samhälle behöver vi gå samman. Med överenskommelsen skapar vi förutsättningar för ett gott samspel där vi med tillit och förtroende till varandra tar oss an gemensamma frågor.

Överenskommelsen bygger på en ömsesidig respekt och förståelse för våra olika roller, för civilsamhällets villkor och för kommunens ansvar och skyldigheter. I samverkan strävar vi efter att fånga upp och koppla samman den kunskap, den kraft och det engagemang som finns för utvecklingen av ett hållbart Södertälje. På så sätt kan överenskommelsen bidra till att stärka demokratin och öka delaktigheten i samhället.

Överenskommelsen har tagits fram i en dialogprocess med representanter från civilsamhället och Södertälje kommun. Den första överenskommelsen tecknades 2018. Med den som grund har parterna mötts och vidareutvecklat samverkansformerna och våra åtaganden gentemot varandra till denna överenskommelse.

Samverkan mellan kommunen och det civila samhället bygger på demokratiska värderingar och respekt för alla människors lika värde och rättigheter. Mångfald, jämställdhet och jämlikhet är centrala ledord. Alla organisationer som i ord och handling ställer sig bakom dessa värderingar och vill delta i ett gemensamt utvecklingsarbete välkomnas att ansluta till samverkansöverenskommelsen.

1.1 Syfte med överenskommelsen

Syftet med överenskommelsen är att skapa ett övergripande ramverk för samverkan mellan civilsamhället och kommunen. Med samverkansöverenskommelsen får vi gemensamma förhållningssätt och en plattform för fortsatt dialog.

1.2 Beskrivning av parterna

Civilsamhället

Med civilsamhället avses en arena – skild från det offentliga, marknaden och det enskilda hushållet – där människor organiserar sig och agerar tillsammans i gemensamma intressen. Här ingår till exempel ideella föreningar, stiftelser, studieförbund, registrerade trossamfund och sociala företag. Andra begrepp som används för att beskriva arenan är idéburen sektor eller ideell sektor.

Varje organisation i civilsamhället formulerar självständigt sitt syfte och uppdrag. Några ser sin roll entydigt som folkrörelse, röstbärare och opinionsbildare och bygger sitt arbete i huvudsak på medlemmar och frivilliga. Andra identifierar sig som idéburna utförare av sociala tjänster och andra verksamheter och bygger sitt arbete i huvudsak på anställd personal, kanske med inslag av frivilliga. Ytterligare några formulerar sin roll som både röstbärare och utförare.

Oavsett uppdrag och organisationsform bidrar civilsamhället i sig till samhörighet mellan människor och till den enskilda människans möjlighet till personlig utveckling och deltagande i demokratiska processer.

Kommunen

Södertälje kommun är en politiskt styrd organisation och en del av den offentliga sektorn. Kommunen ansvarar för större delen av den lokala samhällsservicen såsom förskolor, skolor, bibliotek, socialtjänst och äldreomsorg. Kommunen planerar för staden och nya byggen samt ser till att det finns bostäder, hälsoskydd, miljöskydd, vatten och avlopp, renhållning, avfallshantering samt räddningstjänst. Dessa verksamheter är kommunen skyldig att ha enligt lag medan andra verksamheter är frivilliga och beslutas av de lokalt förtroendevalda. Verksamheten är organiserad i nämnder och bolag med särskilda ansvarsområden och finansieras via skattemedel och avgifter.

Södertälje kommun stöttar civilsamhället genom att bland annat tillhandahålla föreningsbidrag, lokaler, ett publikt föreningsregister med kontaktuppgifter till alla organisationer som registrerat sig hos kommunen, samt råd och utbildning.

I kommunen finns ett pensionärsråd och ett funktionshinderråd där kommunen samverkar med organisationer inom respektive område för att inhämta kunskap och erfarenheter.

1.3 Anslutning till överenskommelsen

Civilsamhällesorganisationer som vill ansluta till överenskommelsen gör det genom en skriftlig anmälan till kommunen. Ett undertecknande innebär att den enskilda organisationen ställer sig bakom överenskommelsen i sin helhet och önskar vara en aktiv part i utvecklingen av Södertälje.

För Södertälje kommun omfattar överenskommelsen samtliga nämnder och hela den kommunala förvaltningen. Vid behov kan även kommunala bolag involveras i samverkansarbetet.

2. Principer för samverkan

De sju principer som överenskommelsen grundar sig på utgör vår gemensamma värdegrund utifrån vilken samverkan kan utvecklas.

Långsiktighet

Gemensamma och långsiktiga visioner för samverkan mellan civilsamhället och kommunen är viktigt för att skapa hållbarhet över tid och för att hålla samverkan levande. Likaså är en bred och formell förankring inom såväl kommunen som civilsamhällets organisationer en förutsättning för långsiktigheten.

Öppenhet och insyn

Samverkan mellan civilsamhället och kommunen bygger på öppenhet och ömsesidig respekt för varandras verksamheter. När kommunen präglas av öppenhet och insyn får det civila samhället bättre förutsättningar att kunna vara röstbärare och opinionsbildare. Kommunen kan i sin tur förvänta sig insyn i det civila samhället när verksamhet bedrivs med stöd av offentliga medel. Information ska finnas lättillgänglig för att enkelt kunna nå varandra och engagera fler som vill ansluta sig.

Mångfald

För att bättre kunna möta samhällets utmaningar behövs ett växande utbud av aktörer som presenterar olika lösningar. En mångfald av aktörer berikar, ger perspektiv och skapar jämvikt mellan olika behov och synsätt. Genom samverkan skapas förutsättningar för framväxten av nya organisationer och verksamheter. Där många idéburna verksamheter får växa och olikheter ses som en tillgång skapas utrymme för innovation.

Självständighet och oberoende

Civilsamhällets roll som röstbärare och opinionsbildare är en av grundpelarna för ett demokratiskt samhälle. Civilsamhället ska kritiskt kunna granska och verka självständigt i förhållande till kommunen, utan att riskera att mista ekonomiskt bidrag eller annat stöd. Det civila samhället är obundet och kommunen ska sträva efter att underlätta för dess självständighet.

Dialog

Kommuninvånarnas möjlighet till inflytande, delaktighet och att göra sina röster hörda i det lokala samhällets utveckling är viktigt för att skapa ett hållbart samhälle. En kontinuerlig och aktiv dialog är fundamentet för utveckling och livslångt lärande. Samverkan bygger på öppenhet och regelbundenhet och präglas av ett inkluderande, respektfullt och lyhört förhållningssätt från båda parter där olika perspektiv och kompetenser tillvaratas.

Kvalitet

Kommunen har ofta lagstadgade krav på kvalitet i utförandet av sin verksamhet. Civilsamhället, med närheten till medlemmarna och deras perspektiv, är friare att själva bestämma och säkra kvaliteten i sin egen huvudsakligen ideella verksamhet. I varje form av samverkan måste parterna enas om vilka kvalitetskrav som ska gälla. För verksamheter som får ekonomiskt stöd av kommunen ska de olika politiskt beslutade regelverken följas. Uppföljning och utvärdering sker med respekt för parternas olika perspektiv och förutsättningar.

Samhällsutveckling

Samhällsutveckling börjar med den enskilda människans engagemang. Inom civilsamhället finns en stark utvecklingskraft och vilja att bidra i det gemensamma samhällsbygget. Det engagemanget ska kommunen möta upp på bästa sätt. För att hitta nya lösningar på samhällsutmaningar måste parterna våga tänka nytt tillsammans och prova nya sätt att samarbeta.

3. Åtaganden för överenskommelsens parter

Parterna har inom ramen för denna överenskommelse enats om följande åtaganden.

Båda parter åtar sig att:

- Verka för att stärka samverkan mellan civilsamhället och kommunen utifrån överenskommelsens principer.
- Delta i de forum för dialog och utvecklingsarbete som anges i överenskommelsen, med hänsyn tagen till parternas olika förutsättningar och verksamhetsinriktning.
- Vara öppna, lyhörda och nyfikna i möten och kommunikation med varandra.

- Förse varandra med relevant och aktuell information.
- Göra samverkansöverenskommelsen känd inom den egna organisationen och sprida information till andra intressenter.

Kommunen åtar sig att:

- Bjuda in till dialogforum minst två gånger per år.
- Administrera en samrådsgrupp med representanter från civilsamhället och kommunen.
- Göra det lättare för civilsamhället att komma i kontakt med kommunen och lotsas till rätt instans, beroende på fråga och initiativ.
- Involvera civilsamhället i ett så tidigt skede som möjligt i planerings- och utvecklingsarbete för att tillvarata den kompetens som finns hos organisationerna.
- Vara transparent i beslutsprocesser och ge civilsamhället möjlighet till insyn i dessa.
- Främja möten och kunskapsutbyte mellan organisationer inom civilsamhället.
- Se över och pröva nya former för långsiktig samverkan med civilsamhället.
- Följa upp samverkansöverenskommelsen årligen och återkoppla till anslutna civilsamhällesorganisationer.

Civilsamhället åtar sig att:

- Bland anslutna organisationer utse representanter till en samrådsgrupp med kommunen.
- Vara röstbärare för kommuninvånarnas behov, synpunkter och intressen vid dialog och samverkan med kommunen.
- Bidra med kompetens och erfarenhet utifrån det idéburna perspektivet.
- Sträva efter samordning och samverkan mellan organisationer inom civilsamhället.
- Främja utveckling av ideellt engagemang inom den egna organisationen och genom nätverkande med andra organisationer.

4. Struktur till stöd för överenskommelsen

4.1 Dialogforum

Dialogforum är överenskommelsens eget forum där parterna möts för dialog. Här diskuteras samhällsutmaningar och hur parterna kan samverka kring dessa. Forumen är även öppna för organisationer i civilsamhället som ännu inte anslutit sig till samverkansöverenskommelsen.

Dialogforum genomförs minst två gånger per år. Kommunen ansvarar för att kalla till mötet och för dess genomförande. Agendan sätts utifrån de önskemål som väckts av civilsamhällets organisationer eller inom kommunen.

4.2 Arbetsgrupper

Utifrån dialogforum bildas arbetsgrupper där representanter från civilsamhällets organisationer och kommunförvaltningen tillsammans tar sig an olika frågor som identifieras. I sådana arbetsgrupper ansvarar kommunen för dokumentation och återkoppling till dialogforum, om parterna inte enas om något annat. Kommunen ansvarar även för att frågor slussas in i ordinarie styrnings- och ledningsstruktur, så att eventuella beslut kan fattas och/eller åtgärder vidtas på rätt nivå i den kommunala organisationen.

4.3 Samrådsgrupp

Till stöd för utvecklingen av samverkan finns en samrådsgrupp med representanter från anslutna civilsamhällesorganisationer och kommunförvaltningen. Civilsamhällets representanter utses på dialogforum och ska i möjligaste mån spegla en mångfald av de anslutna organisationerna.

Samrådsgruppen har funktionen att samordna och främja det gemensamma arbetet utifrån överenskommelsen. I det ingår att planera och följa upp dialogforum samt utarbeta och stämma av den aktivitetsplan som följer av forumet. Samrådsgruppen kan även hantera frågor som dyker upp mellan två dialogforum och som behöver beredas av en partsammansatt grupp.

4.4 Aktivitetsplan

Utifrån de samtal som förs i dialogforum tar samrådsgruppen fram en aktivitetsplan där aktuella utvecklingsfrågor och arbeten inom överenskommelsen ringas in. Det kan både vara aktiviteter som genomförs i de gemensamma arbetsgrupperna, av samrådsgruppen eller aktiviteter som någon av parterna tagit eget initiativ till utifrån överenskommelsen.

Aktivitetsplanen är ett levande dokument som stäms av och uppdateras löpande av samrådsgruppen.

4.5 Föreningsstöd – en väg in till kommunen

Kommunen tillhandahåller stöd och service till föreningslivet genom Föreningsstöd som är placerat på kultur- och fritidskontoret. Föreningsstöd är även den primära kontaktvägen in till kommunen för övriga delar av civilsamhället. Härifrån slussas frågor och initiativ till samverkan vidare inom den kommunala organisationen.

Föreningsstöd ansvarar för att samordna kommunens arbete med överenskommelsen. I samordningen ingår att administrera dialogforum och samrådsgruppen, leda det kommunala nätverket för samverkansfrågor samt följa upp och rapportera arbetet enligt beskrivningarna nedan.

4.6 Kommunalt nätverk för samverkansfrågor

I kommunen finns ett internt nätverk för frågor gällande samverkan med civilsamhället. I nätverket ingår representanter från kommunförvaltningens olika verksamhetskontor. Nätverket bevakar hur samverkan sker med civilsamhället idag och hur den kan utvecklas till fler områden.

5. Uppföljning av överenskommelsen

Överenskommelsen följs upp årligen av kommunen med hjälp av samrådsgruppen. Uppföljningen innebär en avstämning av parternas åtaganden och de aktiviteter som genomförts. Det som följs upp är således hur arbetet inom ramen för överenskommelsen fortskrider.

Uppföljningen återkopplas till dialogforum och direkt till de anslutna civilsamhällesorganisationerna i en skriftlig rapport. Arbetet rapporteras även till kommunfullmäktige i kommunens samlade uppföljning av social hållbarhet.

6. Överenskommelsens giltighet

Överenskommelsen gäller under perioden 2025–2028. Senast under 2028 ska en aktualitetsprövning göras och vid behov en revidering inför kommande fyraårsperiod.

Överenskommelsen tillstyrktes av representanter från civilsamhället vid ett **öppet möte 2024-12-09**.

Överenskommelsen antogs av Södertälje kommun vid kommunfullmäktige 2025-MM-DD.

Organisationer inom civilsamhället kan ansluta till överenskommelsen löpande under dess giltighet enligt beskrivning ovan.

FÖRSLAG